ĢENERĀLADVOKĀTA NILSA VĀLA [*NILS WAHL*]SECINĀJUMI,
sniegti 2015. gada 12. februārī [1]

Lieta C-583/13 P

Deutsche Bahn AG,
DB Mobility Logistics AG,
DB Energie GmbH,
DB Netz AG,
DB Schenker Rail GmbH,
DB Schenker Rail Deutschland AG,
Deutsche Umschlaggesellschaft Schiene-Straße mbH (DUSS)
pret

Eiropas Komisiju

Apelācija — Padomes Regulas (EK) Nr. 1/2003 20. panta 4. punkts un 28. pants — Komisijas pārbaudes pilnvaras — Pamattiesības uz privāto telpu neaizskaramību — Pamattiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā — Sprieduma lietā Dow Benelux judikatūra — Pierādīšanas pienākums — Komisijas veiktas prettiesiskas pārmeklēšanas sekas

1. Tiesiskā aizsardzība pret tiesību aizsardzības iestāžu veiktu privātu mājokļu nepamatotu pārmeklēšanu parasti tiek uzskatīta par vienu no principiem, kas nodala sabiedrības, kuras balstītas uz likuma varu, un tām, kuru valdības formas ir represīvākas.

2. Tomēr ir vispārēji atzīts, ka pat tādām uz likuma varu balstītām kopienām kā Eiropa Savienība ir jādod valsts iestādēm efektīvas izmeklēšanas pilnvaras to pārkāpumu konstatēšanai, par kuriem ir aizdomas.

3. Tiesību aktos tādējādi ir jāpanāk līdzsvars starp tiesībām uz privātumu, no vienas puses, un tiesību efektīvu īstenošanu, no otras puses.

4. Šī tiesvedība attiecas uz jautājumu, vai saistībā ar ES konkurences tiesībām ir sasniegts pareizais līdzsvars starp nepieciešamību paredzēt efektīvus izmeklēšanas līdzekļus un tiesībām uz aizsardzību pret nepamatotu pārmeklēšanu. Precīzāk, Tiesai ir lūgts atbildēt uz šādiem diviem jautājumiem: i) vai pašreizējā Regulā (EK) Nr. 1/2003 [2] paredzētā ES pārbaužu sistēma ir saderīga ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – "Harta") 7. un 47. pantu un ii) kādas sekas šajā sistēmā paredzētas Komisijas prettiesiskas pārmeklēšanas gadījumā?

1 — Oriģinālvaloda – angļu.

2 — Padomes 2002. gada 16. decembra Regula par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti Līguma 81. un 82. pantā (OV 2003, L 1, 1. lpp.).

I – Tiesiskais regulējums

5. Regulas Nr. 1/2003 20. pantā (“Komisijas pārbaudes pilnvaras”) ir noteikts:

“1. Lai veiktu pienākumus, kas tai uzlikti ar šo regulu, Komisija var veikt visas vajadzīgās uzņēmumu un uzņēmumu apvienību pārbaudes.

2. Amatpersonas un citas pavadošās personas, kuras Komisija pilnvarojusi veikt pārbaudi, ir tiesīgas:

a) iekļūt jebkurās uzņēmumu vai uzņēmumu apvienību telpās, zemes īpašumos un transporta līdzekļos;

b) pārbaudīt grāmatvedības dokumentus un citus dokumentus, kuri saistīti ar uzņēmējdarbību, neatkarīgi no veida, kādā tos glabā;

c) jebkādā veidā ņemt vai iegūt šo grāmatvedības dokumentu vai citu dokumentu izvilkumu kopijas;

[..]

4. Uzņēmumiem un uzņēmumu apvienībām jāpakļaujas pārbaudēm, kas pieprasītas ar Komisijas lēmumu. Lēmumā nosaka pārbaudes priekšmetu un mērķi, nozīmē datumu, kurā tā sāksies, norāda uz sodiem, kas paredzēti 23. un 24. pantā, un uz tiesībām lēmumu pārskatīt Eiropas Kopienu Tiesā. [..]

[..]

6. Ja amatpersonas un citas pavadošās personas, ko pilnvarojusi Komisija, atklāj, ka uzņēmums pretojas pārbaudēm, kas pieprasītas saskaņā ar šo pantu, attiecīgā dalībvalsts sniedz tām vajadzīgo palīdzību, attiecīgā gadījumā lūdzot policijas vai līdzīgas izpildiestādes palīdzību, lai ļautu tām veikt savu pārbaudi.

7. Ja palīdzībai, kas sniegta saskaņā ar 6. punktu, vajag pilnvarojumu no tiesas iestādes atbilstoši valstu noteikumiem, šāda pilnvarošana tiek ierosināta. Šādu pilnvarojumu arī var ierosināt kā piesardzības pasākumu.

8. Ja ierosina pilnvarojumu, kas minēts 7. punktā, valsts tiesību iestāde kontrolē, lai Komisijas lēmums ir autentisks, un lai paredzētie pasākumi nav patvaļīgi vai pārmērīgi, ņemot vērā pārbaudes priekšmetu. Veicot savu kontroli attiecībā uz piespiedu pasākumu proporcionalitāti, valsts tiesas iestāde var tieši vai ar dalībvalsts konkurences iestādes starpniecību prasīt Komisijai sīkus paskaidrojumus jo īpaši par pamatu, uz kāda Komisijai ir aizdomas par [LESD 101. un 102.] panta pārkāpšanu, kā arī par tā pārkāpuma nopietnību, par kuru ir aizdomas, un par attiecīgā uzņēmuma iesaistīšanās veidu. Valsts tiesu iestāde tomēr nedrīkst apšaubīt pārbaudes vajadzību, kā arī nedrīkst pieprasīt, lai tai sniedz informāciju, kas ir Komisijas lietas materiālos. Komisijas lēmuma likumību var pārskatīt vienīgi Eiropas Kopienu Tiesa.”

6. Turklāt Regulas Nr. 1/2003 28. panta 1. punktā ir noteikts:

“Neierobežojot 12. un 15. pantu, informāciju, kas savākta atbilstoši 17. līdz 22. pantam, izmanto tikai nolūkā, kādā tā iegūta.”

II – Tiesvedības priekšvēsture

7. 2011. gadā Komisija pieņēma trīs lēmumus, no kuriem ar katru tika noteikta *Deutsche Bahn AG* un vairāku tās meitasuzņēmumu (*DB Mobility Logistics*, *DB Netz AG*, *DB Energie GmbH*, *DB Schenker Rail GmbH*, *DB Schenker Rail Deutschland AG* un *Deutsche Umschlaggesellschaft Schiene-Straße mbH*) (turpmāk tekstā visi kopā – "*Deutsche Bahn*" vai "apelācijas sūdzības iesniedzēji") telpu pārbaude. *Deutsche Bahn* darbojas valsts un starptautiskajā preču un pasažieru pārvadājumu, loģistikas un dzelzceļa transporta palīgpakalpojumu sniegšanas nozarē.

8. Pirmais lēmums par pārbaudes veikšanu [3] *Deutsche Bahn* tika paziņots 2011. gada 29. martā, kad Komisijas pārbaudītāji pieprasīja piekļuvi *Deutsche Bahn* telpām Berlīnē, Frankfurtē pie Mainas un Maincā (Vācija). Lēmums bija par, iespējams, neattaisnotu preferenciālu attieksmi, ko *DB Energie* piemēroja attiecībā uz citiem *Deutsche Bahn* meitasuzņēmumiem atlaižu sistēmas formā saistībā ar vilces elektroenerģijas piegādi (turpmāk tekstā – "pirmais iespējamais pārkāpums").

9. Šo pārbaužu laikā Komisijas pārbaudītāji *Deutsche Bahn* telpās atrada dokumentus, kurus Komisija uzskatīja par tādiem, kas var liecināt par citas pret konkurenci vērstas rīcības pastāvēšanu (turpmāk tekstā – "*DUSS* dokumenti"), un attiecīgi 2011. gada 31. martā, kamēr pirmā pārbaude vēl tikai notika, *Deutsche Bahn* tika paziņots cits lēmums par pārbaudes veikšanu (turpmāk tekstā – "otrais lēmums par pārbaudes veikšanu"). Otrais lēmums par pārbaudes veikšanu attiecās uz *Deutsche Umschlaggesellschaft Schiene-Straße* (turpmāk tekstā – "*DUSS*") iespējamajiem konkurences pārkāpumiem *Deutsche Bahn* pārvaldītās infrastruktūras stratēģiskā izmantošanā (turpmāk tekstā – "otrais iespējamais pārkāpums") [4].

10. Pirmā un otrā pārbaude tika pabeigtas attiecīgi 2011. gada 31. martā un 1. aprīlī.

11. Vēlāk tika pieņemts papildu lēmums par pārbaudes veikšanu (turpmāk tekstā – "trešais lēmums par pārbaudes veikšanu") [5], kas *Deutsche Bahn* tika paziņots 2011. gada 26. jūlijā. Trešās pārbaudes apjomā bija ietverti arī *DUSS* iespējamie konkurences pārkāpumi. Trešā pārbaude notika no 2011. gada 26. līdz 29. jūlijam.

III – Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums

12. Pēc pārbaužu veikšanas *Deutsche Bahn* Vispārējā tiesā cēla prasības pret Komisiju, lūdzot atcelt visus trīs lēmumus par pārbaudes veikšanu (turpmāk tekstā – "apstrīdētie lēmumi"), pamatojoties uz to, ka ar tiem esot tikušas pārkāptas *Deutsche Bahn* tiesības uz privātumu, tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, tiesības uz aizstāvību un samērīguma princips.

13. Ar 2013. gada 6. septembra spriedumu apvienotajās lietās T-290/11 un T-521/11 *Deutsche Bahn* u.c./Komisija (turpmāk tekstā – "pārsūdzētais spriedums") [6] Vispārējā tiesa šīs prasības noraidīja pilnībā un piesprieda *Deutsche Bahn* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

3 — 2011. gada 14. marta Lēmums C(2011) 1774.

4 — 2011. gada 30. marta Lēmums C(2011) 2365.

5 — 2011. gada 14. jūlija Lēmums C(2011) 5230.

6 — EU:T:2013:404.

IV – Tiesvedība Tiesā un lietas dalībnieku prasījumi

14. Ar savu apelācijas sūdzību, kas Tiesā iesniegta 2013. gada 18. novembrī, apelācijas sūdzības iesniedzēji lūdz Tiesu:

— atcelt pārsūdzēto spriedumu;

— atcel apstrīdētos lēmumus;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

15. Savukārt Komisijas prasījumi Tiesai ir šādi:

— noraidīt apelācijas sūdzību;

— piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējiem atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

16. Spānijas valdība un Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (turpmāk tekstā – "EBTA") uzraudzības iestāde Komisijas nostājas atbalstam iesniedza rakstveida apsvērumus un arī tāpat kā apelācijas sūdzības iesniedzēji un Komisija 2014. gada 4. decembra tiesas sēdē izteica mutvārdu apsvērumus.

V – Apelācijas sūdzības pamatu vērtējums

17. Apelācijas sūdzības iesniedzēji savas apelācijas sūdzības pamatojumam izvirzīja četrus pamatus, kurus es izvērtēšu secīgi. Taču pirms tam es īsi ilustrēšu sistēmas, kura attiecībā uz Komisijas pārbaudēm noteikta Regulā Nr. 1/2003, dažus svarīgus aspektus.

A – *Ievads*

18. Komisijas veiktas uzņēmuma telpu pārbaudes tiesiskums ir atkarīgs no Komisijas lēmuma satura, ar kuru noteikts uzņēmuma pienākums pakļauties pārbaudei. Saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 20. panta 4. punktu lēmumā "nosaka pārbaudes priekšmetu un mērķi". Savā judikatūrā Tiesa attiecīgi norādīja, ka Komisijai principā ar visu iespējamo precizitāti ir jānorāda meklētie pierādījumi un jautājumi, uz kuriem attieksies pārbaude, tomēr nav prasīts precīzi definēt konkrēto tirgu, nedz arī norādīt precīzu iespējamo pārkāpumu juridisko kvalifikāciju vai laikposmu, kurā šie pārkāpumi būtu varējuši notikt[7]. Šo pienākumu norādīt specifisku pamatojumu Tiesa konsekventi raksturo kā "fundamentāl[u] prasīb[u], kas ir paredzēta, ne tikai lai norādītu, ka plānotā iejaukšanās attiecīgo uzņēmumu iekšienē ir samērīga, bet arī lai tie varētu saprast to pienākuma sadarboties apjomu, vienlaikus aizsargājot to tiesības uz aizstāvību"[8].

19. Atšķirībā no Komisijas pienākumiem attiecībā uz citām telpām, kas nav uzņēmuma telpas (Regulas Nr. 1/2003 21. pants), ja uzņēmums ir pakļauts pārbaudei saskaņā ar šīs regulas 20. pantu, Komisijai nav jābūt konkrētām aizdomām par šī uzņēmuma pārkāpumiem; pietiek, ka tai ir aizdomas, ka uzņēmuma rīcībā ir nozīmīga informācija.

7 — Skat. tostarp spriedumu *Nexans* un *Nexans France*/Komisija, C-37/13 P, EU:C:2014:2030, 36. punkts un tajā minētā judikatūra.

8 — Turpat, 34. punkts un tajā minētā judikatūra.

20. Tā kā uz Komisijas lēmumu attiecas iepriekš raksturotās prasības, tas pats par sevi nav pakļauts iepriekšējai tiesas pārbaudei. Vienīgi, kad ir paredzēti piespiedu pasākumi un kad piemērojamās valsts tiesības *a apriori* šim nolūkam prasa tiesas atļauju, veic netiešu pārbaudes lēmuma tiesas pārbaudi. Tomēr, ņemot vērā Regulas Nr. 1/2003 20. panta 8. punktā noteiktos ierobežojumus šādai tiesas pārbaudei, nešķiet ticami, ka valsts tiesa kādā lietā atteiksies noteikt piespiedu pasākumus. Pat ja tas notiktu, konkrētā uzņēmuma atteikšanās pakļauties pārbaudes rīkojumam var katrā ziņā tikt sankcionēta atbilstoši Regulas Nr. 1/2003 23. un 24. pantam [9].

21. Saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 28. pantu dokumentus vai informāciju, kas savākta pārbaudes laikā, izmanto tikai nolūkā, kādā tā iegūta, ievērojot šajā pašā regulā noteiktos izņēmumus. Šī prasība, kā nospriedusi Tiesa, ir paredzēta attiecīgo uzņēmumu tiesību uz aizstāvību aizsardzībai. Šīs tiesības būtu būtiski apdraudētas, ja Komisija, vēršoties pret uzņēmumiem, varētu pamatoties uz pierādījumiem, kuri, lai gan tie ir iegūti izmeklēšanas gaitā, nav saistīti ar šīs specifiskās izmeklēšanas priekšmetu un mērķi [10].

22. Tomēr, kā Tiesa nosprieda spriedumā lietā *Dow Benelux*, iepriekš minētā tiesību norma neaizliedz Komisijai uzsākt izmeklēšanu, lai pārbaudītu un papildinātu informāciju, ko tā nejauši atklājusi citā pārbaudē, ja šāda informācija liecina par cita iespējama ES konkurences tiesību pārkāpuma esamību. Komisijas atturēšana no šādas rīcības radītu nevajadzīgu tās pārbaudes pilnvaru ierobežošanu, jo par iespējamu pārkāpumu atbildīgais uzņēmums var brīvi īstenot savas tiesības uz aizstāvību jaunas pārbaudes kontekstā [11]. Tādējādi nepastāv šķēršļi izmantot informāciju, kas iegūta nejauši, ja atbilstoši Regulai Nr. 1/2003 ir uzsākta un veikta jauna izmeklēšana.

23. Visbeidzot, Tiesa arī ir spriedusi, ka uzņēmums, kurš ticis pārbaudīts pēc Komisijas rīkojuma, var ES tiesā apstrīdēt lēmumu, ar kuru noteikta pārbaude. Ja lēmumu atceļ, Komisija tiesvedības attiecībā uz ES konkurences tiesību pārkāpumu, par kuru ir aizdomas, mērķiem nevar izmantot nekādus dokumentus vai citus pierādījumus, kas ir iegūti šīs pārbaudes laikā, un, ja tā to dara, lēmumu par pārkāpumu – ciktāl tas ir balstīts uz šādiem pierādījumiem – ES tiesa var atcelt [12].

24. Ņemot vērā šo kontekstu, es tagad izvērtēšu četrus apelācijas sūdzības pamatus.

B – *Pirmais apelācijas sūdzības pamats*

25. Ar pirmo apelācijas sūdzības pamatu apelācijas sūdzības iesniedzēji apgalvo, ka Vispārējā tiesa esot nepareizi interpretējusi un nepareizi piemērojusi pamattiesības uz privāto telpu neaizskaramību, kādas tās aizsargātas ar Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk tekstā – "ECPAK") 7. pantu.

26. Pārsūdzētā sprieduma 42.–102. punktā Vispārējā tiesa, atsaucoties uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas (turpmāk tekstā – "ECT" vai "Strasbūras tiesa") pastāvīgo judikatūru, norādīja, ka aizsardzības pret ECPAK 8. pantā paredzēto tiesību pārkāpumiem akceptējams līmenis nozīmē tiesisku regulējumu un stingras robežas. Vispārējā tiesa tālāk paskaidroja, ka pastāv piecu garantiju kategorijas: i) lēmumu par pārbaudi pamatošana, ii) Komisijai noteiktie ierobežojumi pārbaudes norisē, iii) tas, ka Komisija nevar uzspiest pārbaudes ar spēku, iv) valsts iestāžu iesaistīšanās un v) *ex post facto* tiesību aizsardzības līdzekļu pastāvēšana. Pēc tam, kad Vispārējā tiesa pārbaudīja faktiskos apstākļus un Regulā Nr. 1/2003

9 — Ja tiek uzskatīts, ka uzņēmums ir pārkāpis ES konkurences tiesības, pat kavēšanās sadarboties ar Komisiju var radīt soda palielināšanu, skat., piemēram, spriedumu *Koninklijke Wegenbouw Stevin*/Komisija, T-357/06, EU:T:2012:488, 220.–240. punkts.

10 — Skat. spriedumu *Roquette Frères*, C-94/00, EU:C:2002:603, 48. punkts un tajā minētā judikatūra.

11 — Skat. spriedumu *Dow Benelux*/Komisija, 85/87, EU:C:1989:379 (turpmāk tekstā – "*Dow Benelux*"), 17.–19. punkts. Skat. arī spriedumu *Limburgse Vinyl Maatschappij* u.c./Komisija, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, no C-250/99 P līdz C-252/99 P un C-254/99 P, EU:C:2002:582 (turpmāk tekstā – "*PVC*"), 301. punkts.

12 — Skat. spriedumu *Roquette Frères*, EU:C:2002:603, 49. punkts un tajā minētā judikatūra.

noteiktās normās, tā secināja, ka visas piecas garantiju kategorijas aplūkotajās lietās bija nodrošinātas. Tā kā tas tā bija, šī tiesa noraidīja pirmajā instancē izvirzīto prasību, ar kuru tika apgalvots tiesību uz privāto telpu neaizskaramību pārkāpums, jo Komisija šīs pārbaudes veica bez iepriekšējas tiesas atļaujas.

27. Apelācijas sūdzības iesniedzēji būtībā apgalvo, ka Vispārējā tiesa esot nepareizi interpretējusi ECT judikatūru attiecībā uz ECPAK 8. pantu, saskaņā ar kuru tādā situācijā kā apstrīdētajos lēmumos aplūkotā Komisijai vispirms ir jāsaņem atļauja no Vispārējās tiesas vai valsts tiesas. No vienas puses, apelācijas sūdzības iesniedzēju skatījumā Vispārējā tiesa esot kļūdaini interpretējusi ECT nospriesto lietās *Colas Est*[13], *Liotard Frères*[14] un *Canal Plus*[15], ciktāl tā uzskatīja, ka iepriekšēja tiesas atļauja bija tikai viens no elementiem, kurus ECT ņēmusi vērā, kad tā secināja, ka ECPAK 8. pants ir ticis pārkāpts. Apelācijas sūdzības iesniedzēji apgalvo, ka Vispārējai tiesai tā vietā esot bijis jāuzskata, ka iepriekšēja tiesas atļauja ir galvenais faktors, kas pamato ECT secinājumus. Turklāt, to skatījumā, Vispārējā tiesa esot nepareizi interpretējusi spriedumus lietās *Harju*[16] un *Heino*[17], nospriežot, ka iepriekšēja brīdinājuma neesamību var "atsvērt" pilnīga *ex post* tiesas pārbaude. Šajos abos gadījumos valsts iestāžu rīcību faktiski pamatoja steidzamības apsvērumi. Ciktāl Komisija šajās lietās nelūdza iepriekšēju tiesas atļauju, lai gan nebija steidzamības, Vispārējai tiesai esot bijis jāsecina, ka tā ir pārkāpusi samērīguma principu.

28. Komisija, kuru atbalsta EBTA uzraudzības iestāde un Spānijas valdība, nepiekrīt šādam secinājumam, apgalvojot, ka Vispārējā tiesa esot pareizi izanalizējusi apstrīdēto lēmumu saderību ar pamattiesībām uz privāto telpu neaizskaramību un neesot šajā ziņā nepareizi interpretējusi ECT judikatūru.

29. Pirmais apelācijas sūdzības pamats būtībā izraisa jautājumu, vai pašreizējā ES pārbaužu sistēma, kāda tā paredzēta Regulas Nr. 1/2003 20. panta 4. punktā, ir saderīga ar pamattiesību uz privāto telpu neaizskaramības ievērošanu, kādas tās izriet no Hartas 7. panta un ECPAK 8. panta. It īpaši Tiesai ir lūgts noteikt, vai Komisijai parasti būtu jālūdz iepriekšēja tiesas atļauja, vismaz tad, kad šai iestādei nav pamata rīkoties steidzami.

30. Tāpat kā Komisija, Spānijas valdība un EBTA uzraudzības iestāde, es uzskatu, ka Vispārējā tiesa nav nepareizi interpretējusi vai nepareizi piemērojusi ECT spriedumus, uz kuriem atsaucās apelācijas sūdzības iesniedzēji. Patiešām, kā liecina pašreizējā Strasbūras tiesas judikatūra, nevar uzskatīt, kā apgalvo apelācijas sūdzības iesniedzēji, ka ar ECPAK 8. pantu paredzēto tiesību aizsardzība pirms uzņēmumu telpu pārbaudes uz vietas prasa konkurences iestādei vienmēr saņemt tiesas atļauju. Nevar arī apgalvot, ka samērīguma apsvērumu dēļ šāda atļauja nebūtu jāsaņem iepriekš vienīgi, kad pastāv iemesli, kas pamato valsts iestāžu steidzamu rīcību.

31. Vispirms ir jāatgādina, ka paplašinot ECPAK 8. panta 1. punktā ietvertās garantijas attiecībā uz juridiskām personām, tādām kā uzņēmumi, Strasbūras tiesa izrādīja piesardzību un uzskatīja, ka juridiskās personas nav pilnībā salīdzināmas ar fiziskām personām[18] un ka pret uzņēmumu telpām nav jāattiecas tāpat kā pret privātajiem mājokļiem. Patiešām, kopš sprieduma lietā *Niemietz*[19] ECT pastāvīgi nosprieda, ka valsts iestādēm ir plašākas tiesības iejaukties ar 8. pantu aizsargātajās tiesībās, kad runa ir par biroju un uzņēmumu telpām.

13 — Spriedums *Société Colas Est* u.c. pret Franciju, Nr. 37971/97, *CEDH* 2002-III.

14 — Spriedums *Société Métallurgique Liotard Frères* pret Franciju, Nr. 29598/08, *CEDH* 2011.

15 — Spriedums *Société Canal Plus* u.c. pret Franciju, Nr. 29408/08, *CEDH* 2010.

16 — Spriedums *Harju* pret Somiju, Nr. 56716/09, *CEDH* 2011.

17 — Spriedums *Heino* pret Somiju, Nr. 56720/09, *CEDH* 2011.

18 — Skat., piemēram, spriedumu *Bernh Larsen Holding AS* u.c. pret Norvēģiju, Nr. 24117/08, 159. punkts un tajā minētā judikatūra, *CEDH* 2013.

19 — 1992. gada 16. decembra spriedums *Niemietz* pret Vāciju, A sērija, Nr. 251-B, 31. punkts. Skat. arī spriedumu *Société Colas Est* u.c. pret Franciju, minēts 13. zemsvītras piezīmē.

32. Otrkārt un vēl svarīgāk, atšķirībā no apelācijas sūdzības iesniedzējiem es nesaskatu, kā iepriekš minētie ECT spriedumi lietās *Colas Est*, *Liotard Frères* un *Canal Plus* varētu tikt interpretēti kā tādi, kas prasītu konkurences iestādei saņemt iepriekšēju tiesas atļauju, un tas tiktu uzskatīts par vispārēju noteikumu, kura pārkāpšana izraisītu ECPAK 8. panta pārkāpumu. Es arī neesmu pārliecināts, ka spriedumi lietās *Harju* un *Heino* neattiecas uz šo tiesvedību.

33. Vispirms ir jānorāda, ka, kamēr spriedumā lietā *Colas Est* specifiski ir runa par ECPAK 8. panta pārkāpumu, Strasbūras tiesa spriedumos lietās *Liotard Frères* un *Canal Plus* vērsa savu uzmanību vienīgi attiecībā uz piedēvēto ECPAK 6. panta 1. punkta pārkāpumu. Tādējādi apelācijas sūdzības iesniedzēji nevar pamatoti kritizēt Vispārējo tiesu par to, ka tā, analizējot pamatu, ar kuru apgalvots Hartas 7. panta pārkāpums, ir atsaukusies vienīgi uz spriedumu lietā *Colas Est*.

34. Katrā ziņā, manuprāt, Vispārējā tiesa detalizēti izanalizēja šos spriedumus un pareizi izdarīja secinājumu, ka iepriekšēja brīdinājuma neesamība bija tikai viens no faktoriem, ko ECT ņēma vērā šajās lietās, lemjot par lietas dalībnieku apgalvotajiem ECPAK pārkāpumiem [20]. Patiešām, Strasbūras tiesa šādu konstatējumu vienmēr izdarīja, pamatojoties uz visu atbilstošo tiesisko un faktisko apstākļu visaptverošu vērtējumu. Konkrētāk, šī tiesa citu faktoru starpā novērtēja kompetentajai valsts iestādei piešķirto pilnvaru apjomu, apstākļus, kādos notikusi iejaukšanās pamattiesībās, un to, vai attiecīgā tiesību sistēma nodrošina pietiekamas garantijas, kā arī – vēl svarīgāk, efektīvas *ex post* tiesas pārbaudes iespēju.

35. Rodas iespaids, ka divi neseni ECT spriedumi, kuri attiecas tieši uz apgalvotajiem ECPAK 8. panta pārkāpumiem, apstiprina šādu iepriekš minētās judikatūras interpretāciju.

36. Spriedumā lietā *Bernh Larsen* ECT tika lūgts spriest, vai ECPAK 8. pants nepieļauj Norvēģijas nodokļu iestāžu prasību, kas attiecināta uz trīs uzņēmumiem, saistībā ar nodokļu revīziju padarīt par pieejamu nodokļu iestādes pārbaudei datora servera dublējumkopiju. Strasbūras tiesa norādīja, ka, lai gan tā nav salīdzināma ar izņemšanu kriminālprocesos vai kriminālsodu piespiedu izpildi, šāda prasība bija tiesiski saistoša trīs uzņēmumiem, kuriem varēja noteikt administratīvas sankcijas, ja tie nebūtu šo prasību pildījuši. Tā attiecīgi uzskatīja, ka prasība aizskāra šo uzņēmumu tiesības uz darbības vietu un sarakstes neaizskaramību. Tomēr, lai gan neviena tiesu iestāde nebija devusi iepriekšēju atļauju šādai prasībai, ECT secināja, ka šāda iejaukšanās bija pamatota. Citu faktoru starpā šī tiesa norādīja, ka valsts tiesību aktos bija noteikti svarīgi ierobežojumi konkrēto iestāžu pilnvarām un nodrošināja efektīvas un piemērotas garantijas pret ļaunprātību [21].

37. Turklāt ECT tās nesenā spriedumā lietā *Delta Pekárny* analizēja, vai Čehijas Republikas valsts kompetentās konkurences iestādes 2003. gadā uzņēmuma telpās veiktā pārbaude ir izraisījusi ECPAK 8. panta pārkāpumu. Strasbūras tiesa uzskatīja, ka attiecībā uz attiecīgo uzņēmumu ar apstrīdēto pārbaudi tika pārkāptas tiesības uz telpu neaizskaramību. Tomēr tā iemesls bija tāds, ka lēmums, ar kuru atļauta pārbaude, nebija pakļauts ne iepriekšējai, ne *ex post* tiesas pārbaudei. It īpaši, vienīgā iespēja apelācijas sūdzības iesniedzējiem uzdot jautājumus par pārbaudes tiesiskumu bija tiesvedībā, kas attiecās uz kompetentās iestādes izdarītajiem būtiskiem secinājumiem. Šajā kontekstā tādi aspekti kā pārbaudes nepieciešamība, ilgums un apjoms, kā arī tās samērīgais raksturs nebija pakļauti tiesas pārbaudei [22].

20 — Skat. it īpaši pārsūdzētā sprieduma 64.–73. un 108.–110. punktu.

21 — Spriedums *Bernh Larsen Holding AS* u.c. pret Norvēģiju, minēts 18. zemsvītras piezīmē.

22 — Spriedums *Delta Pekárny AS* pret Čehijas Republiku, Nr. 97/11, 82.–94. punkts, *CEDH* 2014.

38. Svarīgi piebilst, ka spriedumā lietā *Delta Pekárny* ECT tieši nosprieda, ka iepriekšējas tiesas atļaujas neesamību var kompensēt efektīva *ex post* tiesas pārbaude, kura attiecas uz visiem tiesību un faktiskajiem aspektiem. Šajā kontekstā ECT tieši norādīja tostarp uz spriedumu lietā *Harju*, kura attiecināmību uz šo lietu, kā minēts iepriekš, apelācijas sūdzības iesniedzēji apstrīd[23]. Līdzīgi arī spriedumā lietā *Bernh Larsen* šī tiesa, pat neizvērtējot, vai pastāvēja kāds pamatots iemesls valsts iestāžu veikto darbību steidzamībai, secināja, ka nav izdarīts neviens ECPAK 8. panta pārkāpums.

39. Pamatojoties uz minēto, man jāsecina, ka Vispārējā tiesa nav pieļāvusi kļūdu ECT judikatūras, uz kuru norāda apelācijas sūdzības iesniedzēji, interpretācijā. Šī tiesa arī nav pieļāvusi kļūdu šīs judikatūras piemērošanā tās izskatāmajā lietā.

40. Patiešām, ES [tiesību] sistēmā pietiekams pamattiesību aizsardzības līmenis attiecībā uz telpu neaizskaramību tiek nodrošināts ar *ex post* tiesas pārbaudi, ko var veikt ES tiesa. Manā skatījumā nav šaubu, ka ES tiesas jurisdikcija aptver visus tiesiskos un faktiskos aspektus, kuri var būt piemēroti, lai pārbaudītu lēmumu par pārbaudes veikšanu tiesiskumu[24], atbilstoši judikatūrai spriedumos lietās *Chalkor* un *KME Germany*[25]. Turklāt, kā norādīts iepriekš 23. punktā, lēmuma par pārbaudes veikšanu atcelšana nepieļauj, ka Komisija izmanto šajā pārbaudē atrastos dokumentus.

41. Tādējādi es uzskatu, ka apelācijas sūdzības iesniedzēji nav pierādījuši nevienu ECPAK 8. panta pārkāpumu. Turklāt apelācijas sūdzības iesniedzēji neapgalvo, ka Hartas 7. pantā varētu būt noteikti augstāki aizsardzības standarti nekā ECPAK [8. pantā] paredzētais standarts[26]. Katrā ziņā es nesaskatu nevienu elementu ES primārajās un sekundārajās tiesībās, kas norādītu uz šādu secinājumu. Faktiski Hartas 7. pants ir formulēts ļoti līdzīgi ECPAK 8. panta 1. punkta formulējumam. Turklāt Regulā Nr. 1/2003 ir specifiski prasīta iepriekšēja tiesas atļauja vienīgi attiecībā uz pārbaudēm, kas veiktas saskaņā ar šīs regulas 21. pantu, tādējādi netieši izslēdzot vajadzību šādai atļaujai saistībā ar pārbaudēm, pamatojoties uz regulas 20. panta 4. punktu.

42. Šo iemeslu dēļ es uzskatu, ka Vispārējā tiesa nav pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, noraidot apelācijas sūdzības iesniedzēju prasījumus attiecībā uz apgalvoto to tiesību uz uzņēmuma telpu neaizskaramību pārkāpumu. Secīgi es ierosinu Tiesai noraidīt pirmo apelācijas sūdzības pamatu.

C – *Otrais apelācijas sūdzības pamats*

43. Ar savu otro apelācijas sūdzības pamatu apelācijas sūdzības iesniedzēji apgalvo, ka Vispārējā tiesa esot nepareizi interpretējusi un nepareizi piemērojusi pamattiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, kas paredzēta Hartas 47. pantā.

44. Komisija un personas, kas iestājušās lietā, apstrīd šos argumentus.

45. Manuprāt, ar otro apelācijas sūdzības pamatu lielā mērā ir atkārtoti pirmajā apelācijas sūdzības pamatā izvirzītie argumenti. Apelācijas sūdzības iesniedzēji vienīgi apgalvo, ka iepriekšējas tiesas atļaujas pārbaudei neesamība liedz uzņēmumiem pietiekamu aizsardzību tiesā, pārkāpjot Hartas 47. pantā un ECPAK 6. panta 1. punktā atzītās tiesības. Arī šajā ziņā apelācijas sūdzības iesniedzēji atsaucas uz iepriekš minētajiem ECT spriedumiem lietās *Colas Est*, *Canal Plus* un *Liotard Frères*[27].

23 — Turpat, 83., 87. un 92.–93. punkts.

24 — Skat. ģenerāladvokātes J. Kokotes [*J. Kokott*] secinājumus lietā *Nexans* un *Nexans France*/Komisija, C-37/13 P, EU:C:2014:223, 85. punkts.

25 — Skat. spriedumus *Chalkor*/Komisija, C-386/10 P, EU:C:2011:815, un *KME* u.c./Komisija, C-272/09 P, EU:C:2011:810.

26 — Skat. Hartas 52. panta 3. punktu *in fine* "[..] Šis noteikums neliedz Savienības tiesībās paredzēt plašāku aizsardzību [nekā tā, kas paredzēta ECPAK]".

27 — Skat. iepriekš 13.–15. zemsvītras piezīmi. Šajā kontekstā es vēlos norādīt, ka apelācijas sūdzības iesniedzēji nav saprotami paskaidrojuši, kādēļ spriedums lietā *Colas Est* attiecas uz šo lietu, jo, kā minēts iepriekš, tas attiecas vienīgi uz tiesību uz privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību pārkāpumu (ECPAK 8. pants).

46. Tātad ir pietiekami norādīt to, kas jau ir paskaidrots: uzņēmumiem, kuri tikuši pārbaudīti, ir tiesības celt prasību ES tiesā par Komisijas pieņemtā lēmuma par pārbaudes veikšanu tiesiskumu. Šādu tiesvedību var uzsākt uzreiz pēc tam, kad uzņēmumam ir ticis paziņots Komisijas lēmums (parasti uzsākot pārbaudi), nepastāvot vajadzībai gaidīt, līdz Komisija pieņems gala lēmumu par ES konkurences tiesību pārkāpumu, par kuru ir aizdomas.

47. Turklāt nav šaubu, ka ES tiesai ir jurisdikcija pārbaudīt visus lēmumu par pārbaudes veikšanu tiesiskos un faktiskos apstākļus, tostarp to, vai Komisija ir pareizi piemērojusi savu rīcības brīvību, un atcelt tos pilnībā vai daļēji attiecībā uz visiem jautājumiem [28].

48. Šie aspekti norāda uz būtiskām atšķirībām starp šajā tiesvedībā aplūkoto ES sistēmu un valsts sistēmu, ko ECT analizējusi spriedumos lietās *Canal Plus* un *Liotard Frères*. Šajās lietās, konstatējot ECPAK 6. panta 1. punkta pārkāpumu, Strasbūras tiesas lēmums bija saistīts ar diviem būtiskiem punktiem: i) uzņēmumi varēja vienīgi apstrīdēt lēmumus par pārbaudes veikšanu, ceļot prasību par tiesību jautājumu ("kasācija"), kas tām neļāva apstrīdēt lēmumu raksturojošos faktiskos elementus [29], un ii) lēmumu par pārbaudes veikšanu varēja apstrīdēt tikai kopā ar galīgo konkurences iestādes lēmumu, kā rezultātā šī lēmuma par pārbaudes veikšanu apstrīdēšana ne vienmēr būtu iespējama un jebkurā gadījumā tā tiktu novilcināta par vairākiem gadiem [30].

49. Šos punktus Vispārējā tiesa skaidri izskaidrojusi pārsūdzēto spriedumu 109. līdz 112. punktā.

50. Tāpat es nesaskatu un apelācijas sūdzības iesniedzēji arī nav jebkādā veidā centušies paskaidrot Tiesai, kādēļ šajā ziņā ar Hartas 47. pantu Eiropas Savienībai būtu noteikti augstāki standarti nekā tie, kas kuri paredzēti Strasbūras tiesai ar ECPAK 6. panta 1. punktu.

51. Tas vien, ka tiesas pārbaude tiek veikta *ex post*, manuprāt, iepriekš paskaidroto iemeslu dēļ neveido tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā pārkāpumu.

52. Tādējādi es vēlos izdarīt secinājumu, ka lēmumi par pārbaudes veikšanu var tikt pakļauti tiesas pārbaudes formai, kas atbilst Hartas 47. pantā paredzētajiem efektivitātes standartiem. Secīgi Vispārējā tiesa nekādā ziņā nav pieļāvusi kļūdu savā šī principa interpretācijā un piemērošanā. Tādējādi arī otrais apelācijas pamats attiecīgi ir jānoraida.

D – *Trešais apelācijas sūdzības pamats*

53. Ar savu trešo apelācijas sūdzības pamatu apelācijas sūdzības iesniedzēji apgalvo, ka Vispārējā tiesa esot pieļāvusi kļūdu, uzskatot pirmās pārbaudes laikā atklātos *DUSS* dokumentus par "nejauši atrastiem" sprieduma lietā *Dow Benelux* izpratnē [31]. Komisija faktiski atzina, ka Komisijas darbinieki, kas veica pārbaudi, jau iepriekš tikuši informēti par sūdzības, ar kuru tiek apgalvots, ka apelācijas sūdzības iesniedzēji ir pieļāvuši citu konkurences noteikumu pārkāpumu, esamību. Apelācijas sūdzības iesniedzēju ieskatā tas ir uzskatāms par pārkāpumu, kas ir skāris to tiesību uz aizstāvību īstenošanu.

54. Komisija, galvenokārt, izsaka iebildumus par šī pirmā apelācijas pamata pieņemamību, ciktāl apelācijas sūdzības iesniedzēji apstrīd Vispārējās tiesas izdarīto faktu konstatējumu. Katrā ziņā Komisija uzskata, ka apelācijas sūdzības iesniedzēju izvirzītie argumenti ir nepamatoti.

28 — Skat. iepriekš 40. punktā minēto judikatūru. Attiecībā uz ECT judikatūru skat. it īpaši spriedumu *Menarini Diagnostics Srl* pret Itāliju, Nr. 43509/08, 57.–67. punkts un tajos minētā judikatūra, *CEDH* 2011.

29 — Skat. spriedumus *Société Canal Plus* u.c. pret Franciju, minēts 15. zemsvītras piezīmē, 37. punkts, un *Société Métallurgique Liotard Frères* pret Franciju, minēts 14. zemsvītras piezīmē, 18. un 19. punkts.

30 — Skat. spriedumu *Société Canal Plus* u.c. pret Franciju, minēts 15. zemsvītras piezīmē, 40. punkts.

31 — EU:C:1989:379.

1) Pieņemamība

55. Manuprāt, iepriekš izskatāmā iebilde, ar kuru tiek apgalvota šī pamata nepieņemamība, ir jānoraida. Būtībā apelācijas sūdzību iesniedzēju kritika attiecībā uz Vispārējo tiesu ir vērsta nevis uz to, ka *DUSS* dokumenti tikuši atrasti nejauši, bet drīzāk uz to, ka tos nevar uzskatīt par tādiem sprieduma lietā *Dow Benelux* izpratnē. Šajā lietā apelācijas sūdzība attiecas uz Vispārējās tiesas izdarītu faktu juridisko kvalifikāciju un no tiem izdarītajiem tiesību secinājumiem.

2) Būtība

56. Sākotnēji es vēlos atgādināt, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 28. pantu dokumentus vai informāciju, kas iegūti pārbaudes laikā, izmanto tikai nolūkā, kādā tie iegūti, ievērojot šajā pašā regulā noteiktos izņēmumus. Tomēr no sprieduma lietā *Dow Benelux* izriet, ka, atkāpjoties no 28. pantā iekļautā principa, informācija, kas iegūta, bet kas neietilpst šīs pārbaudes priekšmetā, var tikt izmantota, lai uzsāktu jaunu izmeklēšanu.

57. Savā spriedumā Vispārējā tiesa secināja, ka lietas dalībnieku izvirzīto argumentu un pierādījumu gaismā *DUSS* dokumenti nebija mērķtiecīgas meklēšanas priekšmets, jo tie tika atrasti nejauši uzņēmumu telpu teritorijā, kuru Komisija pārmeklēja ar mērķi ievākt informāciju attiecībā uz pirmās pārbaudes priekšmetu. Pamatojoties uz minēto un galvenokārt atsaucoties uz spriedumu lietā *Dow Benelux*, Vispārējā tiesa noraidīja apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentus attiecībā uz apgalvoto pirmās pārbaudes prettiesiskumu [32].

58. Tas, ka *DUSS* dokumenti tika atrasti, meklējot cita veida dokumentus, ir fakta konstatējums, ko principā nevar pārbaudīt apelācijas tiesvedībā Tiesā. Tomēr galvenais jautājums ir, vai uz tā pamata var uzskatīt, ka apelācijas sūdzības iesniedzēju tiesības uz aizstāvību un tiesības uz privātuma neaizskaramību tikušas pienācīgi ievērotas saistībā ar pirmo pārbaudi? Citiem vārdiem, vai Vispārējā tiesa ir pareizi piemērojusi Regulas Nr. 1/2003 28. pantu un spriedumu lietā *Dow Benelux*?

59. Es neuzskatu, ka tas tā būtu.

60. Manuprāt, lai saprastu, kādēļ ir jāatzīst, ka Vispārējā tiesa ir nepareizi piemērojusi Tiesas judikatūru, ir nepieciešams ieskatīties ar Regulu Nr. 1/2003 paredzēto normu *pastāvēšanas jēgā*, kādu to interpretējusi Tiesa.

61. Nevar tikt apstrīdēts, ka Komisijai ar Regulu Nr. 1/2003 ir piešķirtas plašas izmeklēšanas pilnvaras, kas būtiski skar noteiktas uzņēmumu un privātpersonu pamattiesības. Šīs pilnvaras, kā minēts iepriekš, tiek īstenotas, pamatojoties uz iepriekšējas tiesas atļaujas neesamību (vai daļēju esamību). Turklāt ir jānorāda, ka iekšējo pārbaužu un līdzsvara [*internal checks and balances*] procedūra, kas parasti tika nodrošināta, kad Komisijai ir jāpieņem lēmumi vai citi juridiski saistoši tiesību akti [33], nav pilnībā piemērojama lēmumiem saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 20. un 21. pantu. Patiešām, pilnvaras pieņemt lēmumus saskaņā ar šīm tiesību normām ir uzticētas [34] par konkurences politiku atbildīgajam komisāram, kurš savukārt šīs pilnvaras deleģē tālāk Komisijas Konkurences ģenerāldirektorāta (turpmāk tekstā – "Konkurences ĢD") ģenerāldirektoram [35]. Tas nozīmē, ka lēmumus par pārbaudes veikšanu faktiski pieņem vienīgi Konkurences ĢD darbinieki un citiem Komisijas dienestiem lēmumu pieņemšanā ir neliela loma vai vispār tādas nav.

32 — Skat. pārsūdzētā sprieduma 115.–165. punktu.

33 — Šīs pārbaužu un līdzsvara [*checks and balances*] procedūras it īpaši ietver Komisāru kolēģijas apspriedes pilnā sastāvā pēc konsultēšanās dienestu starpā.

34 — Pamatojoties uz Komisijas Reglamenta 13. pantu (C(2000) 3614) (OV 2000, L 308, 26. lpp.), kurā nesenākie grozījumi izdarīti ar Komisijas 2011. gada 9. novembra Lēmumu, ar ko groza tās Reglamentu (2011/737/ES, Euratom) (OV 2011, L 296, 58. lpp.).

35 — Skat. it īpaši Komisijas Lēmumus PV(2004) 1655, SEC(2004) 520/2 un PV(2006) 1763, SEC(2006) 1368.

62. Tomēr ir vispārīgi atzīts, ka Komisijai ir jābūt tiesībām īstenot šādas plašas pilnvaras un to īstenošanā tai jābūt atbilstošai rīcības brīvībai, jo konkurences pārkāpumi ir uzskatāmi par tiesību aktu ekonomikas jomā, uz kuriem ir balstīta Eiropas Savienība, nopietniem pārkāpumiem. Līdzīgi arī ir pamatoti uzskatīt, ka lēmuma par pārbaudes veikšanu pieņemšana ir deleģēta par konkurences politiku atbildīgajam komisāram, lai ļautu ātru pārbaužu izpildi, vienlaikus samazinot jebkādu informācijas noplūdes risku [36].

63. Tomēr tajā pašā laikā tieši tādēļ, ka šīs pilnvaras ir tik plašas, rīcības brīvība tik neierobežota un lēmumu pieņemšana pakļauta tik maz iepriekšējām (tiesas vai administratīvām) pārbaudēm, ES tiesai ir jānodrošina, ka pārbaudē iesaistīto uzņēmumu un pilsoņu tiesības tiek pilnībā ievērotas [37]. Citiem vārdiem, Komisijai konkurences jomā veikto pārbaužu laikā pamatoti ir tiesības – reizēm pat būtiski – iejaukties uzņēmumu un pilsoņu pamattiesībās. Tomēr šī iejaukšanās nevar pārsniegt tiesību aktos noteiktās robežas, jo tādējādi tiktu aizskarta ES tiesībās noteiktā šo pamattiesību kodola neaizskaramība [38].

64. Regulas Nr. 1/2003 28. pants ir jāinterpretē saskaņā ar šo kontekstu. Viens no šīs normas pamatā esošiem mērķiem ir atturēt Komisiju no "informācijas medībām" ["fishing expeditions"], kā ieganstu izmantojot konkurences tiesību pārkāpuma, par kuru ir aizdomas, notiekošo izmeklēšanu. Komisija nevar meklēt citus pierādījumus attiecībā uz iespējamiem ES konkurences tiesību pārkāpumiem, kuri neattiecas uz izmeklēšanas priekšmetu.

65. No otras puses, manā skatījumā no sprieduma lietā *Dow Benelux* motīvu daļas ir jāsecina, ka gadījumā, kad Komisija pilnībā sagadīšanās pēc atklāj dokumentālus pierādījumus, kas šķietami norāda uz citu ES konkurences noteikumu pārkāpumu, nevar prasīt "izlikties tos neredzam". Patiešām, ja Komisija neizliekas neredzam [šādus pierādījumus], tas nav procesuālo normu pārkāpums vai to apiešana. Piemēram, šāda situācija var tikt salīdzināta *mutatis mutandis* ar tiesību aizsardzības iestāžu situāciju, kurā aizdomās par izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, veicot pārbaudi uz vietas, atrod informāciju, kas ļauj domāt par iespējamu naudas atmazgāšanas gadījumu. Nav nekāda pamatota iemesla, kādēļ šai iestādei būtu jāignorē labā ticībā nejauši atrasta informācija. Tas pats arī attiecas uz Komisijas veiktajām izmeklēšanām atbilstoši Regulai Nr. 1/2003.

66. Paturot šo prātā, šīs lietas būtība ir noskaidrot, vai Komisija ir apgājusi Regulas Nr. 1/2003 20. panta 4. punktā paredzēto noteikumu?

67. Vispārējā tiesa pārsūdzētajā spriedumā norādīja, ka neilgi pirms pārbaudes veikšanas visi Komisijas darbinieki tika konkrēti informēti, ka tikusi saņemta cita sūdzība par apelācijas sūdzības iesniedzējiem, un tie tika informēti par sūdzības priekšmetu. Faktiski Komisija atklāti atzina šo faktu gan tiesvedības pirmajā instance laikā, gan šīs apelācijas tiesvedības laikā. Tomēr Vispārējā tiesa neapstrīdēja šādu rīcību, kuru tā acīmredzami uzskatīja par tādu, kas neattiecas uz lietu saistībā ar iepriekš minētā sprieduma lietā *Dow Benelux* judikatūras kontekstu. Vispārējā tiesa vienīgi norādīja, ka "ir jāuzskata, ka ir bijis leģitīmi informēt darbiniekus par lietas vispārējo kontekstu", tomēr nepaskaidrojot, kādi ir šie iemesli [39].

68. Savos rakstveida apsvērumos Komisija atbalsta Vispārējās tiesas argumentāciju, apgalvojot, ka Komisijas darbiniekiem bija lietderīgi apzināties kontekstu, kurā bija jāveic pārbaude.

36 — Par šādas deleģēšanas tiesiskumu skat. spriedumus *AKZO Chemie* un *AKZO Chemie UK*/Komisija, 5/85, EU:C:1986:328, 28.–40. punkts, un *Dow Chemical Ibérica* u.c./Komisija, no 97/87 līdz 99/87, EU:C:1989:380, 58. punkts.

37 — Skat. ģenerāladvokāta D. Ruisa-Harabo Kolomera [*D. Ruiz-Jarabo Colomer*] secinājumus lietā *Aalborg Portland* u.c./Komisija, C-204/00 P, EU:C:2003:85, 26. punkts. Šajā ziņā skat. arī spriedumu *Hoechst*/Komisija, C-227/92 P, EU:C:1999:360, 14. un 15. punkts un tajos minētā judikatūra.

38 — Skat. it īpaši Hartas 52. panta 1. punktu.

39 — Pārsūdzētā sprieduma 162. punkts.

69. Principā es piekrītu Komisijai, ka pirms pārbaudes veikšanas ir būtiski, lai Komisijas darbinieki tiktu īsumā iepazīstināti ar piemēroto izmeklēšanas kontekstu. Šim mērķim, manuprāt, ir saprātīgi un lietderīgi attiecīgajiem darbiniekiem sniegt visu informāciju, kas varētu sekmēt pierādījumu par šīs pārbaudes priekšmetu meklēšanas efektivitāti. Šāda informācija ietver, piemēram, informāciju, kas ir noderīga, lai izprastu iespējamā pārkāpuma raksturu un apjomu (iesaistītās preces, ietekmētais ģeogrāfiskais tirgus, citi iesaistīti uzņēmumi, ar izmeklēto uzņēmumu saistīto personu vārdi utt.), kā arī informāciju attiecībā uz pārbaudes loģistiku (pārmeklējamie biroji, attiecīgā veida dokumenti, atslēgvārdi vai cita specifiska meklējamā informācija). Šāda veida informācija ne vien var padarīt izmeklēšanu efektīvāku, vienlaikus nodrošinot, ka ar to tiek sasniegts tās mērķis, bet arī tā var ierobežot iejaukšanos pārbaudāmo uzņēmumu tiesībās, jo izmeklēšanu tādējādi var padarīt mērķtiecīgāku un mazāk laikietilpīgu.

70. Tomēr, manuprāt, nekādā ziņā nav skaidrs, uz ko atsaucas Komisija, kad tā šajā lietā runā par pārbaudes "kontekstu". Es arī nesaskatu, kādēļ otrais iespējamais pārkāpums, runājot Vispārējās tiesas vārdiem, būtu jāuzskata par pirmā iespējamā pārkāpuma "konteksta [informāciju]".

71. Iztaujāta tiesas sēdē, Komisija pielika pūles, lai izskaidrotu Tiesai, kādēļ informācija par otro iespējamo pārkāpumu bija atbilstoša kontekstā ar centieniem iegūt informāciju par pirmo iespējamo pārkāpumu. Komisija apgalvoja, ka abas lietas varētu būt saistītas divos aspektos: pirmkārt, tādēļ, ka sūdzības iesniedzējs abās izmeklēšanās bija viens un tas pats; otrkārt, tādēļ, ka Komisija tolaik nevarēja izslēgt iespēju, ka abas izmeklētās rīcības varētu būt tās vispārējas stratēģijas izpausme, kuru uzsāka *Deutsche Bahn*, lai nodrošinātu tā konkurentus ar diskriminējošu pieeju tās meitasuzņēmumu rīcībā esošām infrastruktūrām.

72. Komisijas argumentu šajā ziņā vājais raksturs un nenoteiktība parāda, ka patiesībā abām lietām nav nekā kopīga, izņemot to, ka tās abas attiecas uz *Deutsche Bahn* meitasuzņēmumiem, lai gan ne vienu un to pašu meitasuzņēmumu. Nešķiet, ka tam, ka abos gadījumos viens un tas pats uzņēmums bija sūdzības iesniedzēju starpā, būtu kāda nozīme, ciktāl kritizētā rīcība ir diezgan atšķirīga un tā notiek dažādos tirgos.

73. Attiecībā uz apgalvojumu, ka Komisija nevarēja izslēgt iespēju, ka abas rīcības ir uzskatāmas par vienotas stratēģijas izpausmi, rodas iespaids, ka lietas materiālos nekas nepamato šādu apgalvojumu. Faktiski pašas Komisijas izklāstīto notikumu apraksts liecina par pretējo. Komisija atzina, ka tās darbinieki bija informēti par otrās sūdzības priekšmetu, pirms tika veikta pirmā pārbaude, bet piebilda, ka toreiz tās darbiniekiem arī tika atgādināts, ka šīs pārbaudes mērķis ir pirmās, nevis otrās sūdzības priekšmets. Nepārprotami, ja Komisijai būtu bijušas aizdomas, ka abas rīcības ir vienota plāna izpausmes, šī piebilde ne vien būtu lieka, bet pat nelietderīga. Iespējamais pārkāpums faktiski būtu bijis daudz būtiskāka rakstura un apjoma. Tādējādi būtu bijis loģiski Komisijai aktīvi meklēt iespējamo saikni starp abām lietām.

74. Turklāt Komisija tiesas sēdē paskaidroja, ka sākotnēji tā bija pieņēmusi lēmumu neizmeklēt otro sūdzību, jo šķita, ka tā attiecās uz rīcību ar ļoti nelielām sekām. Tomēr ir grūti šo apgalvojumu "samierināt" ar Komisijas argumentu, saskaņā ar kuru tajā laikā tā nevarēja izslēgt iespēju, ka *Deutsche Bahn* izmanto tālejošu stratēģiju, lai tā konkurentu piekļuvi savai infrastruktūrai padarītu par diskriminējošu.

75. Katrā ziņā, manuprāt, ir skaidrs, ka, ja Komisijai patiešām būtu bijušas aizdomas, ka *Deutsche Bahn* īsteno šādu plašu stratēģiju, tai šajā ziņā būtu jāizdara atsauce uz pirmo iespējamo lēmumu. Pat pēc tam, kad pirmās pārbaudes laikā tika atrasti *DUSS* dokumenti, nekāda atsauce uz šādu šķietamu stratēģiju netika veikta ne otrajā, ne trešajā lēmumā par pārbaudes veikšanu. Ir redzams, ka tas, no vienas puses, ir tiešā pretrunā Komisijas argumentiem un, no otras puses, izraisa tālākas šaubas par apstrīdēto lēmumu tiesiskumu.

76. Visbeidzot, atbildot uz citu jautājumu, Komisija tiesas sēdē atzina, ka informācijas par pirmo pārkāpumu meklēšana obligāti netika padarīta par efektīvāku tādēļ, ka tās darbiniekiem pirms tam īsumā tika izklāstīts otrā iespējamā pārkāpuma priekšmets.

77. Ņemot vērā skaidru attiecību starp abiem iespējamajiem pārkāpumiem acīmredzamu neesamību un Komisijas apliecinājumu, ka tās darbiniekiem sniegtā informācija attiecībā uz otro iespējamo pārkāpumu patiesībā nebija noderīga, meklējot informāciju par pirmo iespējamo pārkāpumu, manā ieskatā ir nenovēršami jāsecina, ka ir jāpastāv citam iemeslam Komisijas darbinieku informēšanai. Vienīgais ticamais izskaidrojums, manuprāt, ir tāds, ka šī informācija par *DUSS* iespējamo pārkāpumu tika sniegta Komisijas darbiniekiem, lai viņi varētu būt "modri" attiecībā uz pierādījumiem par otro sūdzību.

78. Patiešām, nekādā ziņā nevar droši apgalvot, ka Komisijas darbinieki bez šādas iepriekšējas informācijas būtu varējuši saprast *DUSS* dokumentu nozīmi. Tas tā ir vēl jo vairāk, jo iespējamo pārkāpumu šajā lietā neveidoja tipisks un viegli identificējams LESD 101. panta pārkāpums (kā tas varētu būt lietā, kurā dokumenti attiecas uz karteļa kodolu), bet gan tāda iespējamā pret konkurenci vērstā iedarbība, kura var tikt novērtēta vienīgi ar samērā sarežģītas analīzes palīdzību [40].

79. Būtībā no šī ir jāsecina, ka Komisija apzināti vai aiz nolaidības apgāja Regulā Nr. 1/2003 paredzētās normas par pārbaužu veikšanu, izmantojot pārbaudi, lai meklētu dokumentus, kas attiecas uz citu, *nesaistītu* lietu.

80. Šajā kontekstā ir gandrīz lieki uzsvērt, ka tad, kad, kā tas ir aplūkojamajā lietā, Komisija tikusi informēta par citu atšķirīgu un nodalītu iespējamo konkurences noteikumu pārkāpumu, kuru izdarījuši uzņēmumi, kuri jau tiek pārbaudīti, tā var vienlaicīgi izmeklēt abas rīcības. It īpaši, ja izpildīti attiecīgie nosacījumi, Komisijai nekas neliedz pieņemt divus lēmumus par pārbaudes veikšanu vienā un tajā pašā uzņēmumā attiecībā uz atšķirīgām pārbaudēm, kuras jāveic vienlaicīgi. Tomēr, ja Komisija to vēlētos darīt, tai atbilstoši Regulā Nr. 1/2003 paredzētajai procedūrai tas būtu jādara atklāti, lai tiktu ievēroti visi līdzekļi un garantijas, kas paredzēti par labu pārbaudē esošajam uzņēmumam.

81. Šajā lietā Komisija sākotnēji apzināti nolēma nepieņemt divus atsevišķus lēmumus vienlaicīgi un formāli izmeklēt tikai vienu iespējamo pārkāpumu. Tomēr Komisija tieši vai netieši aicināja savus darbiniekus īpaši pievērst uzmanību informācijai, kas saistīta ar otro atšķirīgo iespējamo pārkāpumu.

82. Ir skaidrs, ka šādu rīcību tieši Tiesa nevēlējās atļaut savā spriedumā lietā *Dow Benelux* ietvertajā judikatūrā. Manā skatījumā nav atšķirību starp lietu, kurā Komisija uzsāk pārbaudi bez spēkā esoša lēmuma, un to, kurā Komisija balstās uz spēkā esošu lēmumu, bet meklē informāciju, kas attiecas uz citu pārbaudi, kuru šis lēmums neaptver.

83. Ir jāsecina, ka Regulas Nr. 1/2003 20. panta 4. punktā paredzēto normu apiešana izraisīja ne vien apelācijas sūdzības iesniedzēju tiesību uz aizstāvību pārkāpumu, bet arī – kas ir vēl svarīgāk – tiesību uz privāto telpu neaizskaramību acīmredzamu pārkāpumu. Šī iemesla dēļ ir jāapmierina trešais apelācijas pamats un Vispārējās tiesas spriedums ir jāatceļ, ciktāl ar to ir noraidīts apelācijas sūdzības iesniedzēju pamats pirmajā instancē, ar kuru apgalvots pirmās pārbaudes prettiesiskums.

40 — Šajā ziņā skat. it īpaši pārsūdzētā sprieduma 15. un 22. punktu.

E – *Ceturtais apelācijas sūdzības pamats*

84. Ar ceturto apelācijas sūdzības pamatu apelācijas sūdzības iesniedzēji apgalvo, ka Vispārējā tiesa esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, apelācijas sūdzības iesniedzējiem piedēvējot pierādīšanas pienākumu par to, ka *DUSS* dokumenti nav tikuši "atrasti nejauši". Apelācijas sūdzības iesniedzēji apgalvo, ka tā vietā Vispārējai tiesai esot bijusi jāvirza Komisija uz to, lai tā pierādītu, ka sprieduma lietā *Dow Benelux* noteiktie nosacījumi tikuši izpildīti.

85. Komisija uzskata, ka šis apelācijas sūdzības pamats ir nepieņemams un nepamatots. Attiecībā uz tā pieļaujamību Komisija apgalvo, ka apelācijas sūdzības iesniedzēji būtībā lūdz Tiesu pārskatīt Vispārējās tiesas vērtējumu par apelācijas sūdzību iesniedzēju pirmajā instancē izvirzītajiem pierādījumiem, lai liktu konstatēt, ka *DUSS* dokumenti netika atrasti nejauši. Vispārējā tiesa uzskatīja, ka pierādījumi neapstiprināja apelācijas sūdzības iesniedzēju izvirzītos argumentus; šis vērtējums nevar būt apelācijas sūdzības priekšmets.

86. Attiecībā uz aplūkotā apelācijas sūdzības pamata būtību Komisija apgalvo, ka apelācijas sūdzības iesniedzējiem nekādā ziņā nebija neiespējami sniegt pierādījumus, lai pamatotu savu apgalvojumu, saskaņā ar kuru pirmās pārbaudes laikā Komisija meklēja dokumentus arī attiecībā uz otro iespējamo pārkāpumu. Patiešām, apelācijas sūdzības iesniedzēji pirmajā instancē iesniedza dokumentālus pierādījumus, kuri šķietami liecināja par Komisijas prettiesisko rīcību, bet kurus Vispārējā tiesa – Komisijas skatījumā pamatoti – neuzskatīja par pārliecinošiem.

87. Acīmredzami šis apelācijas pamats arī attiecas uz to, ka Vispārējā tiesa noraidīja apelācijas sūdzības iesniedzēju pamatu saistībā ar to, ka Komisija izmantojusi *DUSS* dokumentus, kas atrasti pirmajā pārbaudē kā pamatu otrā un trešā lēmuma par pārbaudes veikšanu pieņemšanai. Secīgi, ja Tiesa piekristu manam apelācijas sūdzības trešā pamata vērtējumam, nebūtu vajadzības analizēt apelācijas sūdzības ceturto pamatu. Līdz ar to es tikai īsi izvērtēšu šo apelācijas sūdzības pamatu pilnības labad vai arī gadījumam, ja Tiesa uzskatītu, ka trešais apelācijas sūdzības pamats ir nepieņemams un nepamatots.

1) Pieņemamība

88. Vispirms mani nepārliecina Komisijas argumenti, ka šis pamats ir nepieņemams. Man šķiet, ka apelācijas sūdzības iesniedzēji nekritizē Vispārējās tiesas veikto vērtējumu par pierādījumiem, kas iesniegti to apgalvojumu pamatojumam, bet drīzāk to, ka pierādīšanas pienākums par Komisijas patieso nodomu vispirms tika attiecināts uz tiem. Tādējādi apelācijas sūdzības iesniedzēju izvirzītais jautājums ir par pierādīšanas pienākuma noteikšanu: patiešām tas ir tiesību jautājums un kā tāds tas Tiesai ir jāizskata apelācijas tiesvedībā.

2) Būtība

89. Būtībā šis apelācijas sūdzības pamats izraisa jautājumu, vai tiesvedībā ES tiesā tieši uzņēmumiem ir jāpierāda, ka dokumentus, kas atrasti saistībā ar pārbaudi, bet kas nav saistīti ar definēto šīs pārbaudes mērķi, Komisija prettiesiski izmantojusi citā kontekstā vai arī otrādi.

90. Sākotnēji šķiet lietderīgi vēlreiz uzsvērt, ka Komisijas darbinieku pilnvaras pārbaudes saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 20. panta 1. punktu laikā ierobežo lēmums par pārbaudes veikšanu, kas nosaka šīs pārbaudes priekšmetu. Tomēr šīs pārbaudes laikā Komisijai ir jāspēj pārbaudīt visi ar uzņēmējdarbību saistītie dokumenti, kurus tā var pamatoti uzskatīt par informācijas avotu, kas attiecas uz izmeklēšanu. Tas nozīmē, ka Komisijas darbinieki nenovēršami izskata daudz dokumentu, kuri neattiecas uz pārbaudes priekšmetu, lai pārbaudītu, vai tie ir vai nav nozīmīgi. Tomēr Komisijas darbinieki var

kopēt ne tikai dokumentus, kurus uzskata par tādiem, kas attiecas uz izmeklēšanu [41].

91. Tādējādi, ciktāl Komisija kopē vienīgi dokumentus, kuri attiecas uz lēmumu par pārbaudes veikšanu, tās rīcība var vienīgi tikt prezumēta kā atbilstoša. Šādos gadījumos pārbaudītajam uzņēmumam ir jāpierāda Tiesā šī lēmuma par pārbaudes veikšanu spēkā neesamība (šo lēmumu tieši apstrīdot ES tiesā) vai pārbaudes izdarīšanas veida prettiesiskums (parasti kontekstā ar prasību par Komisijas pieņemtā galīgā lēmuma par iespējamo pārkāpumu atcelšanu) [42].

92. No otras puses, ikviena informācijas izmantošana, kas neietilpst lēmuma par pārbaudes veikšanu piemērošanas jomā, principā ir aizliegta. Tomēr, kā skaidrots spriedumā lietā *Dow Benelux*, dokumenti, kas pārbaudes laikā atrasti nejauši un kas neattiecas uz to, var tikt izmantoti jaunas izmeklēšanas uzsākšanai.

93. Tādēļ, ja Komisija izmanto dokumentus vai informāciju, ko tā ieguvusi, veicot pārbaudi un ko neaptver lēmums par pārbaudes veikšanu, Komisijai juridisku strīdu gadījumā būtu jāatsaucas uz iepriekš minētā vispārējā principa izņēmumu, kā, piemēram, izņēmumu, kas izriet no sprieduma lietā *Dow Benelux*, un Tiesai jāpierāda, ka nosacījumi šī izņēmuma piemērošanai ir izpildīti [43].

94. Parastos apstākļos, ja vien nepastāv faktori, kas norāda uz pretējo, Komisijas pierādīšanas pierādījums ir ļoti viegli apgriežams. Patiešām, parasti nav iemesla, kādēļ Komisijai būtu jābūt interesei pārskatīt un ievākt informāciju, kas neattiecas uz veikto izmeklēšanu. Tādējādi var uzskatīt, ka parasti īss paskaidrojums par to, kā nesaistītā informāciju tikusi iegūta, būtu pietiekami, lai pirmsšķietami pārliecinātu, ka Komisija savos meklējumus nav pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā. Tādā gadījumā attiecīgajam uzņēmumam būtu jāpārliecina ES tiesa, ka konkrēti dokumenti patiesībā jau no paša sākuma tika meklēti. Citiem vārdiem, es uzskatu, ka, ja vien nav pierādījumi par pretējo, Tiesai jāpieļauj, ka Komisijas rīcība ietilpst spriedumā lietā *Dow Benelux* noteiktā regulējuma piemērošanas jomā.

95. Tomēr šajā gadījumā ir cita situācija. Lietas dalībnieki ir vienisprātis, ka: i) *DUSS* dokumenti, kurus Komisija atrada pirmās pārbaudes laikā, neattiecas uz šīs pārbaudes priekšmetu; ii) šie dokumenti tika izmantoti kā pamats divu lēmumu pieņemšanai, ar kuriem noteiktas divas secīgas pārbaudes attiecībā uz citu iespējamu pārkāpumu, un iii) Komisijas darbinieki tika informēti par otrās sūdzības priekšmetu tieši, pirms tika uzsāka pirmā pārbaude.

96. Šajos apstākļos es piekrītu apelācijas sūdzības iesniedzējiem, ka principā Komisijai, kura atsaucās uz sprieduma lietā *Dow Benelux* izņēmumu, bija jāpierāda, ka šī izņēmuma piemērošanas nosacījumi ir izpildīti.

97. Tomēr šis jautājums faktiski neattiecas uz šo lietu. Patiešām, manā skatījumā Vispārējā tiesa pārsūdzētajā spriedumā ir pieļāvusi kļūdu agrākā savas argumentācijas stadijā. Kā skaidrots iepriekš, sprieduma lietā *Dow Benelux* izņēmums attiecas uz patiesi auglīgiem atklājumiem, proti, informāciju, kas atrasta, labticīgi meklējot informāciju, kura attiecas uz pārbaudes priekšmetu. Turpretim šo izņēmumu nevar piemērot lietās, kurās dokumentu atklāšana ir prettiesiskas meklēšanas rezultāts. Aplūkojamajā lietā, kā jau skaidrots iepriekš, pirmā pārbaude ir uzskatāma par prettiesisku meklēšanu, ciktāl Komisijas darbiniekiem tieši vai netieši bija prasīts meklēt dokumentus, kas neietilpst šīs pārbaudes piemērošanas jomā, kāda tā noteikta pirmajā lēmumā par pārbaudi. Citiem vārdiem, pirmā pārbaude bija prettiesiska, ciktāl tā attiecas uz *DUSS* dokumentu meklēšanu.

41 — Šajā ziņā skat. ģenerāladvokātes J. Kokotes [*J. Kokott*] secinājumus lietā *Nexans* un *Nexans France*/Komisija, EU:C:2014:223, 62. punkts un tajā minētā judikatūra.

42 — Skat. spriedumus *Dow Benelux*, EU:C:1989:379, 49. punkts, un *Nexans France* un *Nexans*/Komisija, T-135/09, EU:T:2012:596, 115. un nākamie punkti un tajos minētā judikatūra.

43 — Skat. pēc analoģijas spriedumus Komisija/Francija, C-24/00, EU:C:2004:70, 53. punkts, un Komisija/Itālija, 199/85, EU:C:1987:115, 14. punkts.

98. Tātad Vispārējās tiesas kļūda neattiecas uz jautājumu, vai Komisijai bija jāpierāda, ka sprieduma lietā *Dow Benelux* kritēriji ir izpildīti, un vai apelācijas sūdzības iesniedzējiem tas bija jāatspēko. Izdarītā kļūda ir vēl radikālāka. Šīs lietas apstākļos pat nerodas jautājums par to, uz ko gulstas pierādīšanas pienākums. Ja Vispārējā tiesa būtu izdarījusi pareizus secinājumus no fakta, ka Komisija veica prettiesisku *DUSS* dokumentu meklēšanu, apelācijas sūdzības iesniedzējiem netiktu prasīti nekādi papildu pierādījumi, lai apliecinātu, ka ir pieļauts to tiesību uz aizstāvību un tiesību uz privātumu pārkāpums. Tāpat arī ne ar kādiem Komisijas pierādījumiem nebūtu varēts pierādīt, ka dokumenti tika atrasti nejauši un līdz ar to – likumīgi.

99. Šī iemesla dēļ es uzskatu, ka ceturtais apelācijas pamats arī ir pamatots.

VI – Vērtējuma tiesiskās sekas

100. Atbilstoši Tiesas statūtu 61. panta pirmajai daļai, ja apelācijas sūdzība ir pamatota, Tiesa atceļ Vispārējās tiesas lēmumu. Tiesa var pati pieņemt galīgo spriedumu attiecīgajā lietā, ja to ļauj tiesvedības stadija. Tā var arī nodot lietu atpakaļ sprieduma taisīšanai Vispārējai tiesai.

101. Es secinu, ka trešais un ceturtais apelācijas sūdzības pamats ir jāapmierina. Līdz ar to pārsūdzētais spriedums ir jāatceļ, ciktāl 115.–165. punktā ar to tika noraidīts apelācijas sūdzības iesniedzēju pamats pirmajā instance attiecībā uz to tiesību uz aizstāvību pārkāpumu pirmās pārbaudes laikā.

102. Pieejamo faktu un Vispārējā tiesā un Tiesā izteikto viedokļu apmaiņas gaismā uzskatu par iespējamu Tiesai pasludināt galīgo spriedumu šajā lietā.

103. Savā prasības pieteikumā Vispārējai tiesai apelācijas sūdzības iesniedzēji tostarp lūdza atcelt Komisijas otro un trešo lēmumu par pārbaudes veikšanu kā tādus, kas balstīti uz pirmās pārbaudes laikā prettiesiski iegūtu informāciju.

104. Iepriekš paskaidroto iemeslu dēļ es secinu, ka apelācijas sūdzības iesniedzēju tiesības uz aizstāvību un to tiesības uz privāto telpu neaizskaramību tika pārkāptas Regulā Nr. 1/2003 paredzēto normu pārkāpuma dēļ. Šajos apstākļos galvenais jautājums tādējādi ir, vai apelācijas sūdzības iesniedzēju tiesības uz aizstāvību un tiesības uz privāto telpu neaizskaramību ir pietiekams pamats otrā un trešā lēmuma par pārbaudes veikšanu atcelšanai?

105. Iepriekš izklāstīto iemeslu dēļ, manuprāt, atbildei uz šo jautājumu ir jābūt apstiprinošai.

106. Pirmkārt, kā jau minēts iepriekš, Tiesa ir izskaidrojusi, ka gadījumā, ja ES tiesa atceltu lēmumu par pārbaudes veikšanu, Komisija tiesvedībā attiecībā uz ES konkurences noteikumu pārkāpumu nevar izmantot nekādus dokumentus vai pierādījumus, kuri varētu būt iegūti šīs izmeklēšanas laikā. Citādi lēmums, ciktāl tas ir balstīts uz šādiem pierādījumiem, saskaņā ar ES judikatūru varētu tikt atcelts [44].

107. No šīs judikatūras izrietošais princips ir ļoti būtisks, jo ar to tiek nodrošināts, ka Regulā Nr. 1/2003 paredzētā sistēma ir saderīga ar iepriekš minēto ECT judikatūru par ECPAK 8. pantu. Strasbūras tiesa faktiski pastāvīgi ir spriedusi, ka iejaukšanās tiesībās uz privāto telpu neaizskaramību ir pamatotas tostarp, ja likumdevējs nodrošina "garantijas pret ļaunprātību" no valsts iestāžu puses. Šīs garantijas tostarp veido normas, ar kurām nosaka prettiesiski izņemto un reproducēto dokumentu atgriešanu vai iznīcināšanu vai arī aizliegumu iegūto informāciju izmantot citam mērķim [45].

44 — Skat. spriedumu *Roquette Frères*, EU:C:2002:603, 49. punkts un tajā minētā judikatūra.

45 — Skat. spriedumu *Bernh Larsen Holding AS* u.c. pret Norvēģiju, minēts 18. zemsvītras piezīmē, 171. un 172. punkts; 1978. gada 6. septembra spriedumu *Klass* u.c. pret Vāciju, A sērija, Nr. 28, 47. un 52. punkts; 1997. gada 25. februāra spriedumu *Z* pret Somiju, *Recueil des arrêts et décisions* 1997-I, 103. punkts, un spriedumu *Delta Pekárny AS* pret Čehijas Republiku, minēts 22. zemsvītras piezīmē, 92. punkts.

108. Otrkārt, es secinu, ka Regulas Nr. 1/2003 28. pants ir formulēts ļoti plaši. It īpaši lietotajam darbības vārdam ("izmantot") ir ļoti plaša nozīme. Šajā tiesību normā kodificētais noteikums neapšaubāmi vispārīgi aizliedz jebkādu pārbaudē iegūtās informācijas izmantošanu saistībā ar citām izmeklēšanām, ja vien nav piemērojams specifisks izņēmums. Tas galu galā ir loģiski, jo šim principam ir ļoti liela nozīme un tas ir paredzēts, lai aizsargātu ne vien konkrēto uzņēmumu dienesta noslēpumus, bet arī – kas ir vēl svarīgāk – šo uzņēmumu tiesības uz aizstāvību [46].

109. Es tādējādi secinu, ka Komisijai ne tikai ir liegts atsaukties uz šo informāciju kā pārkāpuma pierādījumiem, bet, vispārīgāk, tā nevar izmantot šo informāciju kā pamatu nevienam citam lēmumam, ar kuru konkrētajam uzņēmumam (vai jebkuram citam uzņēmumam šajā ziņā) ir paredzētas nelabvēlīgas vai kaitējošas sekas. Es nesaskatu nekādu iemeslu, kādēļ šim aizliegumam nevajadzētu attiekties arī uz lēmumiem, ar kuriem uzņēmumiem noteikts pienākums pakļauties pārbaudei atbilstoši Regulas Nr. 1/2003 20. panta 4. punktam.

110. Treškārt, ir jānorāda, ka pārsūdzētā sprieduma 130.–134. punktā Vispārējā tiesa uzskatīja, ka pirmās pārbaudes laikā iegūtā informācija var "ietekmēt otrā un trešā lēmuma tiesiskumu". To, ka Komisija iepriekš saņēma sūdzību par iespējamo *DUSS* izdarīto pārkāpumu, Vispārējā tiesa – manā ieskatā pamatoti – noraidīja kā neatbilstošu, ciktāl otrās un trešās pārbaudes izraisītājnotikums bija pirmajā pārbaudē iegūtā informācija. Otrā un trešā lēmuma par pārbaudes veikšanu formulējumā (trešajā lēmumā tieši un otrajā lēmumā – netieši) faktiski ir izdarīta atsauce uz pirmajā pārbaudē atrasto informāciju. Komisija nav apstrīdējusi Vispārējās tiesas šajā ziņā izdarītos konstatējumus.

111. Turklāt es vēlos norādīt, ka savos Vispārējā tiesā iesniegtajos dokumentos Komisija ir atzinusi, ka pirmajā pārbaudē atrastie dokumenti būtiski papildināja Komisijas lietas materiālos jau esošo informāciju. It īpaši Komisija tieši norādīja, ka *DUSS* dokumenti šķietami norādīja uz iespējamo pārkāpumu, kura raksturs un apjoms šķita būtiskāks nekā tā pārkāpuma raksturs un apjoms, kurš veidoja iepriekš saņemtās sūdzības priekšmetu. Rīcībā esošās informācijas nepilnīgo raksturu par otro iespējamo pārkāpumu pirms pirmās pārbaudes veikšanas Komisija uzsvēra arī tiesas sēdē.

112. Tādējādi nevar izslēgt iespēju, ka informācija, kas bija Komisijas rīcībā, pirms tika atrasti *DUSS* dokumenti, nebija pietiekama, lai atļautu pārbaudi saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 20. panta 4. punktu. Katrā ziņā, pat ja Komisijai bija pietiekami pierādījumi, lai noteiktu *ad hoc* pārbaudi attiecībā uz otro iespējamo pārkāpumu, es nesaskatu, kā tas būtu pietiekami, lai atspēkotu Regulas Nr. 1/2003 20. panta 4. punkta acīmredzama pārkāpuma sekas.

113. Ceturtkārt, ir nenozīmīgi, ka daži *DUSS* dokumenti tika kopēti tikai pēc tam, kad otrais lēmums tika paziņots apelācijas sūdzības iesniedzējiem. Ciktāl Komisija atrada šos dokumentus pirmajā pārbaudē un paturēja tos, lai nokopētu vēlāk, nevar apgalvot, ka šie dokumenti ir iegūti no jauna, pamatojoties uz jauno lēmumu.

114. Šie dokumenti tika atrasti pārbaudē, kas bija prettiesiska attiecībā uz informācijas meklēšanu par otro iespējamo lēmumu. Šī procesuālā kļūda nevar tikt labota ar jauna lēmuma par pārbaudes veikšanu pieņemšanu (ne arī izdodot informācijas pieprasījumu atbilstoši Regulas Nr. 1/2003 18. pantam).

115. Pretējā gadījumā Regulas Nr. 1/2003 28. pantā noteiktajam aizliegumam nebūtu nekādas iedarbības. Komisija praktiski varētu neievērot šajā regulā paredzētos procesuālos noteikumus, tostarp tās 20. panta 4. punktā paredzēto, un varētu apiet 28. pantā paredzēto aizliegumu, jo prettiesiski iegūto informāciju ļoti viegli varētu padarīt par "tiesiski iegūtu". Neskarot radušos jautājumus par saderību ar iepriekš minēto ECT judikatūru, tādu Regulas Nr. 1/2003 interpretāciju nevar pamatoti izdarīt.

46 — Skat. spriedumu *Dow Benelux*, EU:C:1989:379, 18. punkts.

116. Ir taisnība, ka spriedumā lietā *PVC* Tiesa nosprieda, ka tikai tādēļ, ka Komisija reiz ieguvusi dokumentus par konkrēto jautājumu, nesniedz šādu absolūtu aizsardzību, ka šie dokumenti citā lietā nevar tikt tiesiski pieprasīti un izmantoti kā pierādījumi. Līdz ar to Tiesa secināja, ka, tā kā Komisija šajā lietā apstrīdētos dokumentus bija ieguvusi no jauna, pamatojoties uz atļaujām vai lēmumiem un tā šo informāciju izmantojusi šajās atļaujās un lēmumos norādītajam mērķim, tā ir atbilstoši ievērojusi konkrēto uzņēmumu tiesības uz aizstāvību [47].

117. Tomēr šīs lietas fakti ir būtiski atšķirīgi no aplūkojamās lietas faktiem. Proti, spriedumā lietā *PVC* neviens no lietas dalībniekiem neapgalvoja, ka Komisijas pirmās pārbaudes laikā tā pretēji šai lietai būtu veikusi kādus pārkāpumus. Turklāt jaunas konkrēto dokumentu kopijas attiecīgi uzņēmumi brīvprātīgi iesniedza pēc Komisijas pieprasījuma [48]. Pretēji minētajam, šajā tiesvedībā Komisija ir paļāvusies tieši uz to dokumentu kopijām, ko tā bija ieguvusi prettiesiski pirmās pārbaudes laikā.

118. Vispārējās tiesas izvēlētā pieeja spriedumā lietā *PVC*, manuprāt, ir saprātīga [49]. Vēlreiz jānorāda, ka 28. panta galvenais mērķis ir izvairīties no tā, ka Komisija apiet noteikumus, lai aizsargātu izmeklēto uzņēmumu. Tā būtu pārāk liela 28. panta darbības jomas paplašināšana, ja uzskatītu, ka dokumenta iegūšana izmeklēšanas kontekstā var liegt jebkādu turpmāku šī dokumenta izmantošanu citā kontekstā – pat ja nekāds procesuāls noteikums nav apiets un attiecīgo uzņēmumu tiesības uz aizstāvību ir atbilstoši ievērotas. Piemēram, nebūtu nekāds iemesls aizliegt apsūdzoša dokumenta izmantošanu, ko Komisija atradusi pārbaudes laikā vai ieguvusi pēc informācijas pieprasījuma attiecībā uz citu pārkāpumu, runājot par vēlāku pārbaudi, ja šī paša dokumenta kopija vēlāk iegūta vai saņemta saistībā ar jaunu izmeklēšanu saskaņā ar Regulā Nr. 1/2003 paredzētajiem noteikumiem.

119. Tomēr šajā gadījumā tas tā nav.

120. Piektkārt un visbeidzot, man šķiet tikpat nenozīmīgi, kā Komisija uzsver savos apsvērumos, ka apelācijas sūdzības iesniedzēju pārstāvji, kuri pārbaudes laikā "kontrolēja" Komisijas darbiniekus, tajā laikā neizvirzīja nekādus iebildumus [50], kā arī neprasīja reģistrēt oficiālu sūdzību Komisijas sagatavotajā ziņojumā pārbaudes beigās.

121. Pirmkārt, neviena norma Regulā Nr. 1/2003 vai Tiesas Reglamentā uzņēmumiem neprasa nekavējoties šajā stadijā celt iebildumus, kuriem neesot jautājums nevar tikt skatīts ES tiesā. Uzņēmuma vienkārša klusēšana tajā laikā nevar tikt uzskatīta par tādu, ar ko tiktu akceptēta potenciāli prettiesiska rīcība no Komisijas puses. Otrkārt, var būt grūti uzņēmuma pārstāvjiem uzreiz nošķirt iespējamu procesuālo tiesību normu pārkāpumu no Komisijas puses. Komisijas darbiniekiem netiek prasīts un no tiem netiek sagaidīti jebkādi specifiski paskaidrojumi vai pamatojums, piemēram, par meklētā dokumenta vai materiālu veidu vai iemesliem, kas pamato konkrētā biroja pārmeklēšanu.

122. Ņemot vērā iepriekš minēto, es secinu, ka, tā kā dokumentus, kas iegūti, pārkāpjot Regulā Nr. 1/2003 paredzētos noteikumus, Komisija izmantoja kā pamatu otrā un trešā lēmuma par pārbaudes veikšanu pieņemšanā, šie lēmumi ir jāatceļ.

47 — Skat. spriedumu *PVC*, EU:C:2002:582, 294.–307. punkts.

48 — Skat. it īpaši sprieduma pirmajā instancē 470. un 471. punktu: spriedums *PVC*, no T-305/94 līdz T-307/94, no T-313/94 līdz T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 un T-335/94, EU:T:1999:80.

49 — Turpat, 477. punkts.

50 — Turklāt Komisijas apgalvojumi šajā ziņā nešķiet korekti, jo pievienotie dokumenti norāda, ka vairāki apelācijas sūdzības iesniedzēju juristi sākotnēji iebilda ar *DUSS* saistītu dokumentu meklēšanai.

VII – Tiesāšanās izdevumi

123. Ja Tiesa piekrīt manai šīs apelācijas analīzei, tad saskaņā ar Reglamenta 137., 138., 140. un 184. pantu, apelācijas sūdzības iesniedzējiem, kuru tikai divi no četriem izvirzītajiem apelācijas sūdzības pamatiem ir atbalstāmi, būtu jāpiespriež segt pusi savu un atlīdzināt pusi Komisijas šajā apelācijas tiesvedībā radušos tiesāšanās izdevumu. Komisijai savukārt ir jāpiespriež atlīdzināt pusi apelācijas sūdzības iesniedzēju un segt pusi savu šajā apelācijas tiesvedībā radušos tiesvedības izdevumu.

124. Attiecībā uz izdevumiem pirmajā instancē ir apmierināma apelācijas sūdzības iesniedzēju prasība, pirmkārt, attiecībā uz otrā un trešā lēmuma par pārbaudes veikšanu atcelšanu. Otrkārt, pirmais lēmums par pārbaudes veikšanu tiek atstāts spēkā negrozīts. Tādējādi Komisijai ir jāatlīdzina tiesāšanās izdevumi saistībā ar lietām T-290/11 un T-521/11, savukārt apelācijas sūdzības iesniedzējiem jāatlīdzina tiesāšanās izdevumi attiecībā uz lietu T-289/11.

125. EBTA un Spānijas valdība kā personas, kas iestājušās lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.

VIII – Secinājumi

126. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, iesaku Tiesai:

— atcelt 2013. gada 6. septembra spriedumu apvienotajās lietās T-289/11, T-290/11 un T-521/11 *Deutsche Bahn* u.c./Komisija, ciktāl Vispārējā tiesa noraidīja prasību, ar kuru apgalvots apelācijas sūdzības iesniedzēju tiesību uz aizstāvību pārkāpums, attiecībā uz pārkāpumiem, kas ietekmējuši pirmās pārbaudes norisi;

— atcelt Komisijas 2011. gada 30. marta Lēmumu C(2011) 2365 un 2001. gada 14. jūlija Lēmumu C(2011) 5230;

— pārējā daļā apelācijas sūdzības noraidīt;

— piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējiem segt pusi savu un atlīdzināt pusi Komisijas šajā apelācijas tiesvedībā radušos tiesāšanās izdevumu un Komisijai segt pusi savu un atlīdzināt pusi apelācijas sūdzības iesniedzējiem šajā apelācijas tiesvedībā radušos tiesāšanās izdevumu;

— piespriest Komisijai atlīdzināt lietās T-290/11 un T-521/11 radušos tiesāšanās izdevumus un apelācijas sūdzības iesniedzējiem atlīdzināt lietā T-289/11 radušos tiesāšanās izdevumus;

— piespriest Spānijas valdībai un EBTA Uzraudzības iestādei segt pašām savus tiesāšanās izdevumus.